

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحولات سیاسی کشور

و جنگ گجستان ۱۳۴۲ ش

مؤلف : الله بخش آذریوند

چویل : ۱۳۸۴

۹۵۵	آذر پیوند ، الله بخش
۶۲ /	تحولات سیاسی کشور و جنگ گجستان ۱۳۴۲ ش /
۲۲۹۲ ت	الله بخش آذر پیوند - یاسوج : انتشارات چویل ۱۳۸۴
۶۲۳ ص	مصور ، عکس
ISBN964-7939-13-5	
۱-	تاریخ معاصر ایران
۲-	ایران - تاریخ - سیاست
۳-	تاریخ - جنگ

نام کتاب : تحولات سیاسی کشور و جنگ گجستان ۱۳۴۲ ش
 مولف : الله بخش آذر پیوند
 ناشر : چویل
 تیراژ : ۱۵۰۰ جلد
 حروف چینی : صحرا کامپیوتر
 قطع : وزیری
 چاپ : ملت ۰۷۴۱-۲۲۲۵۴۴۱
 سال نشر : ۱۳۸۴
 چاپ : اول
 شابک : ۹۶۴-۷۹۳-۱۳-۵
 صفحه : ۵۷۸
 قیمت : ۵۵۰۰ تومان

نیایش دکتر شریعتی :

ای خداوند :

به علمای ما مسئولیت و به عوام و به مومنان ما روشنائی و به روشنفکر ما
ایمان و به متعصبین ما فهم و به فهمیدگان ما تعصب و به زنان ما شعور و به
مردان ما شرف و به پیران ما آگاهی و به جوانان ما اصالت و به اساتید ما عقیده
و به دانشجویان ما ... نیز عقیده و به خفتگان ما بیداری و به بیداران ما اراده و
به مبلغان ما حقیقت و به دینداران ما دین و به نویسندگان ما تعهد و به نومیدان
ما امید و به ضعیفان ما نیرو و به محافظه کاران ما گستاخی و به نشستگان ما
قیام و به راکدان ما تکان و مردگان ما حیات و به کوران ما نگاه و به شیعیان ما
علی و به فرقه های ما وحدت و به حسودان ما شفا و به خودبینان ما انصاف و به
مردم ما خود آگاهی و به همه ملت ما همت تصمیم و استعداد فداکاری و
شایستگی نجابت و عزت ببخش .

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	مقدمه
۱۹	فصل اول : حکومت در ایران
۲۱	جایگاه حکومت و سابقه آن در ایران باستان
۲۶	دولت صفوی
۲۸	خاندان قاجار
۳۷	خاندان پهلوی ، حکومت رضا خان
۴۲	دوران محمد رضا شاه
۵۹	منابع فصل اول
۶۱	فصل دوم : روحانیون و امت
۶۳	سابقه موضوع : شکل گیری شیعه
۶۸	روحانیت سیاسی در دوران صفویه
۷۱	مشاجره اصولیون ، اخباریون
۷۲	روحانیت در دوران قاجاریه
۷۹	روحانیت در دوران پهلوی
۸۶	روحانیون و جریان اصلاحات
۹۹	منابع فصل دوم
۱۰۱	فصل سوم : روشنفکران
۱۰۳	سابقه موضوع : تعریف و مفاهیم روشنفکری
۱۱۰	هویت ملی و روشنفکران
۱۱۷	روشنفکران ایران باستان
۱۱۹	مانی
۱۲۰	مزدک
۱۲۱	روشنفکران ایران در دوران اسلامی
۱۳۰	روشنفکران ایران در قرون جدید و معاصر

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
روشنفکران ایران ۱۳۲۰-۱۳۰۰.....	۱۴۳
روشنفکران ایران ۱۳۴۲-۱۳۲۰.....	۱۴۶
حزب ایران	۱۴۸
حزب ملت ایران.....	۱۵۰
جبهه ملی	۱۵۱
فدائیان اسلام	۱۵۷
نهضت مقاومت ملی.....	۱۵۸
نهضت آزادی	۱۶۲
روشنفکران چپ	۱۶۶
منابع فصل سوم	۱۷۳
فصل چهارم : اشراف و مالکان	۱۷۷
مخالفت اشراف و خوانین	۱۷۸
سابقه اشرافیت در ایران	۱۸۱
اشراف و خوانین دوران قاجار و پهلوی	۱۸۵
بازاریان و مخالفت با جریان انقلاب سفید و اصلاحات ارضی	۲۰۲
منابع فصل چهارم	۲۱۱
فصل پنجم : استان کهگیلویه و بویراحمد	۲۱۳
الف : موقعیت جغرافیایی استان (ک.ب).....	۲۱۵
سابقه تاریخی استان (ک.ب)	۲۲۰
دوران ساسانیان	۲۲۲
دوران اسلامی در استان.....	۲۲۶
اتابکان لر	۲۲۸
کهگیلویه در دوره صفویه ، افشاریه و زندیه	۲۲۹
کهگیلویه در دوران قاجاریه و پهلوی	۲۳۲
موقعیت سوق الجیشی و ارتباطات استان.....	۲۳۵

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲۴۱	منابع انسانی و رزمی استان در دوران اسلامی تا روی کار آمدن صفویه...
۲۴۸	نیروی رزمی استان در دوران صفویه و افشاریه.....
۲۵۲	نیروی رزمی استان در دوران زندیه و قاجاریه.....
۲۵۵	نیروی رزمی استان در دوران پهلوی.....
۲۶۲	ساختار سیاسی و اجتماعی ایل ، سابقه موضوع
۲۶۳	ساختار سیاسی و اجتماعی ایل
۲۶۶	شکل گیری ایلات
۲۷۰	ویژگیهای فرهنگی زندگی عشایری
۲۷۳	واژه «کی پارسی»
۲۷۵	منابع فصل پنجم قسمت الف
۲۸۱	ب: شکل گیری بویراحمد ، سابقه موضوع
۲۸۴	قدرت گیری بویراحمد در دوران قاجار
۲۸۶	محمد طاهر خان بویراحمدی
۲۹۴	دوران خداکرم خان بویراحمدی
۳۰۱	دوران کریم خان بویراحمدی
۳۰۸	دوره دوخانی شکرالله خان - سرتیب خان بویراحمدی
۳۱۱	سیاست های رضا شاه در مورد عشایر
۳۲۹	جنگهای ۱۳۰۷-۱۳۰۲در منطقه بویراحمد و رستم
۳۳۳	جنگ آجودای و دو رگ مدین
۳۳۹	جنگ تنگ تامرادی ۱۳۰۹
۳۴۲	تشکیل شورای جنگی سران بویراحمد
۳۵۶	دوران یاغیگری ۱۳۲۰-۱۳۱۰ در استان
۳۶۰	میر غلام شاه قاسمی
۳۶۳	علی خان و ولی خان یاغیان مشهور بویراحمد
۳۶۶	یاغی شدن ملا فلامرز یزدان پناه تامرادی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
ماجرای قتل کی مکی طاس احمدی	۳۶۹
خزان خونین کوه سیاه بابکانیها	۳۷۰
شورش و قیام ایل بهمنی	۳۷۴
بخشنامه های حکومتی	۳۸۰
منابع فصل پنجم قسمت ب :	۳۸۵
ج : دوره شاه گردش ۱۳۲۰	۳۹۱
تهاجم مشترک قشقایی ها و بویراحمدی ها در جنگ سمیرم	۳۹۸
حمله عبدالله خان به بویراحمد علیا	۴۰۲
نهضت جنوب و نقش ایلات در آن	۴۱۳
نهضت ملی شدن نفت در ایران و مواضع ایلات	۴۱۶
ترور خسروخان بویراحمدی	۴۱۸
وقایع مربوط ۱۳۴۱-۱۳۳۲ در استان	۴۲۴
حوادث مربوط به ۱۳۴۱-۲ در استان	۴۳۰
جنگ توت نده و مردهمایی خوانین و کدخدایان بویراحمد در دروهان	۴۳۶
نیروهایی که در غائله و شورش سالهای ۲-۴۱ علیه دولت شرکت کردند	۴۴۲
جریان نوگک و جنگویان عشایری	۴۴۷
قضیه پل برین (بریم)	۴۵۱
جریان سر زرد ده بزرگ	۴۵۵
جنگ گجستان	۴۵۸
بمباران هوایی	۴۶۸
کشته شدن سروان عبدالهی و منوچهر سماعی	۴۷۲
شهید و زندانی کردن مبارزان بویراحمد سفلی	۴۷۳
رفتن کدخدایان به تهران و دیدار با شاه	۴۷۴
ترور عبدالله خان ضرغام پور	۴۷۷
وقایع سیب خلیج و تسلیم شدن ناصر خان طاهری	۴۸۰
چریکهای محلی و رفتارهای غیر انسانی	۴۸۱

۴۸۴	 تسلیم شدن ملاغلام حسین و یارانش
۴۸۵	 ترور کردی انصاری
۴۸۶	 شهادت ملا عبد محمد انصاری
۴۸۸	 نتیجه گیری
۴۹۳	 منابع فصل پنجم قسمت ج
۵۰۳	 اسناد و مدارک
۵۳۹	 تصاویر
۵۷۱	 منابع کتاب

مقدمه

جنگ گجستان که در اول اردیبهشت ۱۳۴۲ میان نیروهای دولتی و بخشی از رزمندگان عشایر بویراحمد و رستم به وقوع پیوست به دنباله تحولات سیاسی کشور و نارضایتی ریشه دار جامعه ایران از استبداد سلاطین معاصر بویژه خاندان پهلوی می باشد که از جمله سرنگونی دولت مصدق و شکست نهضت ملی در سال ۳۲ بوسیله آمریکا، انگلیس، شاه و دربار و برقراری استبداد داخلی، حذف علی امینی در جهت لوٹ کردن جریان اصلاحات و روی کار آوردن علم مزدور انگلیس به عنوان نخست وزیر، هتک حرمت به مقدسات مذهبی در جریان انجمن های ایالتی و ولایتی، طرح انقلاب سفید و برگزاری رفراندوم در جهت توجیه استبداد خود کامگی و جلوگیری از سقوط رژیم شاه و واپسته شدن هر چه بیشتر به آمریکا، نادیده گرفتن قانون اساسی و بی اعتنائی به طبقات اجتماعی در جایگاه ملی کشورشان، بکارگیری زور و استبداد و زندانی کردن اقشار جامعه که پیامدش اعتراض ملت علیه عملکرد رژیم بوده است و منجر به محکوم کردن رفراندوم و انقلاب سفید از سوی مراجع و روحانیون، روشنفکران ملی و مذهبی، دانشگاهیان و سایر اقشار گردید و شاه در واکنش آشکارا مستانه و بدون رعایت نزاکت اخلاقی به علما و نخبگان سیاسی ملی هتک حرمت کرد و انگار که این ملت را برای بندگی شاه آفریده بودند. پخش اعلامیه های علما علیه رژیم، تحریم عید سال ۴۲ از سوی امام خمینی به عنوان اعتراض به عملکرد شاه انجام گرفت. تهاجم وحشیانه نیروهای امنیتی شاه به مدرسه فیضیه و دیگر حوزه ها، شهادت و مجروح نمودن طلاب، تحملش برای نهاد روحانیت پذیرفته نبود، امام خمینی که به عنوان رهبر حوزه ها و مردم در قضایا شناخته شده بود طی اعلامیه ای رسمی تقیه را تحریم کرد و فتوا مبارزه علیه رژیم را صادر نمود که تأثیر چشمگیری در تسریع تحولات و خشم عمومی ملت علیه رژیم را به همراه داشت و در سراسر ایران و در استان اعلامیه ها بوسیله طلاب مدرسه خان شیراز توزیع گردید و احساسات علیه رژیم بالا گرفت. در مورد جنگ گجستان مطالب زیادی گفته و نوشته شده است. قطع نظر از محاسن کار نویسندگان استان، نیاز دارد که علت و انگیزه هایی که زمینه داخلی و روانی مخالفت با انقلاب سفید شاه را در کشور فراهم نمود تشریح شود. جا دارد دلیل اعتراض همه طبقات جامعه که زمینه اجتماعی جنگ گجستان را فراهم کرد مورد بررسی و تحلیل قرار داد. نگارنده انشاء الله در نظر دارد با توجه باینکه در ده امیرایوب مرکز ثقل قضایا بزرگ

شده ام و خویشاوندانم اعم از بویراحمد و انصاری ها در جنگ شرکت داشتند ، ناراحتی و تلخی جریان جنگ گجستان را همچون بقیه مردم در پشت کوه رستم و امیریوب انصاری ، جلیل بابکانی ، قاید گیوی ، دشتی ، میدگانی و غیره) از نزدیک لمس کرده ام و از طرف دیگر آشنایی با تحولات تاریخی معاصر جامعه ایران دارم برای من انگیزه ای شد و احساس دین می کنم تا از دیدگاه نظری علل اصلی جنگ گجستان را در سطح ملی که دنباله و متصل به حوادث و تحولات سیاسی و تاریخ معاصر ایران بویژه سالهای ۲-۱۳۴۱ می باشد مورد پژوهش و بررسی قرار دهم . ریشه یابی و درک درست از جنگ گجستان و حوادث کشور در آن برهه و زمان نیازمند آگاهی و تحقیق لازم و تجزیه و تحلیل کردن دیدگاههای موافقان انقلاب سفید (شاه و دیگمران) و مخالفان (علما ، روشنفکران ملی و مذهبی ، اشراف و خوانین ، توده مردم ، عشایر بویراحمد و رستم) از اوضاع کلی کشور می باشد . در ابتدا ضرورت دارد سوابق و جایگاه ملی و سیاسی طرفین منازعه در سطح کشور را مورد بررسی و ارزیابی قرار داد حال با توجه به مطالب ارائه شده و سؤالی که در این جا مطرح می شود ، چرا جنگ گجستان بوجود آمد ؟ برای پاسخ به این پرسش ضرورت دارد شناخت و حوادث زمان منظور را در بستر و زمینه یابی در گذشته جامعه جستجو کرد قطعاً حوادث سالهای دهه چهل در ایران مربوط به کودورت و انتقام گذشته از خاندان پهلوی و نارسائی ها و استبداد دولت های معاصر ایران می باشد . برای پاسخ دادن به سؤال به پنج فرضیه نیازمند است . فرض اول ، ناتوانی حکومت ایران در اداره کشور پس از کودتا ۲۸ مرداد علیه مصدق ، و مقتضیات دوران جنگ سرد ، آمریکا شاه را وادار به اجرای اصلاحات نمودند اجرای آن در ابتدا به عهده دکتر علی امینی نخست وزیر گذارده شد . امینی با توافق نسبی همه طبقات اجتماعی در نظر داشت وضعیت نابسامان کشور را سروسامان بدهد که باعث اعتبار امینی و ترس شاه در داخل و خارج گردید . شاه و و علم با همکاری انگلیس دولت آمریکا را قانع کرد که امینی را کنار بزند تا شاه اجرای اصلاحات را به عهده بگیرد و جریان از حالت اولیه لوٹ گردید و بدنبالش موجب خشم و اعتراض همه طبقات گردید . چون معلوم بود که پیامدش استبداد داخلی و سلطه آمریکا را به همراه آورده است . بنابراین کشور در آستانه یک انقلاب ملی بود ولی رژیم با پشتیبانی خارجی اجازه نداد که خواسته های مردم و اصلاحات پیش رود و با زور سرنیزه آن را سرکوب کرد .

فرض دوم - در مرحله اول روحانیت و علمای شیعه از نظر فقهی و تئوری مبانی نظری سلطنت را غاصب می دانند و در زمان غیبت امام عصر حق حکومت را از آن خودشان می دانند در جریان اجرای اصلاحات توسط علی امینی علما با آن مخالفتی

نکردند و امینی با امام خمینی و سایر مراجع دیدار داشت، ولی بتدریج روشن شد که شاه در مأموریت جدیدش تحت عنوان انقلاب سفید و لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی می‌خواهد برقراری مجدد سلطه استبدادی و تضعیف نهادهای مذهبی و قانونی و سلطه آمریکا را عملی کند، به همین جهت علما رفرا ندوم و انقلاب سفید را فریب و توجیه سلطه مجدد شاه می‌دانستند و آن را محکوم کردند. رژیم مدرسه فیضیه را به خاک و خون کشید، علما و رژیم شاه وارد نبرد جدیدی می‌شدند که در نهایت تحریم تقیه^{۱۰}، امام خمینی، اعلامیه‌ها و افشاگری علیه رژیم بوسیله روحانیون و امام خمینی در خرداد ۴۲ منجر به دستگیری ایشان و نهضت اسلامی پانزده خرداد گردید که همهٔ اقشار ملت در پانزده خرداد شرکت و حضور فعال داشتند. جمع زیادی در آن روز شربت شهادت نوشیدند ولی رژیم احساس پیروزی و خوشحالی می‌کرد. فرض سوم - روشنفکران ملی و مذهبی اجرای اصلاحات توسط شاه را قلابی و نیرنگ می‌دانستند. به دلیل تجربه و شناختی که از ماهیت دستگاه استبداد و عناصر فاسد حکومت شاه و درباریان داشتند می‌دانستند صداقتی در برنامه انقلاب سفید وجود ندارد و نمایشی ظاهری است که بقاء حکومتش را در سایه استبداد و سلطه اجانب هموار کند و شاه در حال سقوط است و با این ترفند عوام فریبانه می‌خواهد بار دیگر از دام فرار کند به همین جهت در محافل و تجمعات مردمی و طی اعلامیه‌های شدیدالحن انقلاب سفید را محکوم کردند و از برنامه شاه پرده برداشتند که با عکس العمل رژیم روبرو شدند و آنها را دستگیر و روانه زندان نمودند.

فرض چهارم - مالکان و اشراف و خوانین و بازاریان، در ابتدا گرچه اجرای اصلاحات را به ضرر خودشان می‌دانستند اما در زمان امینی با آن مخالفتی آشکار نکردند، مالکان و اشراف متحد شاه و دربار در سرنگونی دکتر مصدق و نهضت ملی بودند. اکثریت نمایندگان مجالس دوران مشروطه و پست‌های وزرات و نخست‌وزیری در اختیار همین طبقه بود قانون اساسی مشروطه حقوق ملی آنها را بعنوان یک طبقه اجتماعی به رسمیت شناخته بود. قدرت و نفوذ این طبقه برای شاه و حکومت نگران کننده بود و درصدد تضعیف قدرت سیاسی و اقتصادی آنها بود که اجرای اصلاحات شرایطش را فراهم کرد تا از این طریق توده دهقانی را علیه مالکان و به نفع رژیم بسیج کند مالکان و اشراف متوجه شدند که هدف شاه ساقط کردن جایگاه کلی این طبقه همانند سایر طبقات دیگر می‌باشد تا کسی در برابر قدرتش وجود نداشته باشد و با

همکاری سایر طبقات مخالف شاه گردهمایی در تهران برگزار کردند و قرارمصدارهایی بستند ولی در عمل نتوانستند کاری از پیش ببرند و مغلوب رژیم شدند.

فرض پنجم - بخشی از عشایر بویراحمد و انصاری جنگ گجستان را بوجود آورند عشایر استان و بویراحمد سابقه جنگ با دولتهای طاغوتی بویژه خاندان پهلوی را داشته اند ذهنیت عشایر استان به خاندان پهلوی از کینه دیرینه و دشمنی برخوردار بود زیرا که استبداد و محرومیت را توأمان تجربه کرده بودند و در هر فرصت و بهانه حاضر به جنگ با دولت پهلوی بودند ، خوانین بویراحمد در مسافرت به تهران از نارضایتی همه اقشار علیه رژیم شاه متوجه شدند و به امید پیروزی و همگام با مالکان ایران در تهران توافقاتی مبنی بر جنگ علیه دولت در مناطق کشور انجام گرفته بود و به سازماندهی نظامی در استان پرداختند . فتوای امام خمینی و حرکت روحانیون و روشنفکران توجیه مناسبی بود که جمعی از عشایر بویراحمد و رستم را ترغیب به مبارزه علیه رژیم نماید اکثریت عشایر از سابقه خان بازی روی گردان بوده و در ماجرا وارد نشدند و عمق جریان را در سطح ملی نمی دانستند .

اگر اتحاد و همدلی میان عشایر استان و بویراحمد بود قضیه شکل دیگری می گرفت . نیروهای بویراحمدی به رهبری عبدالله خان و ناصر خان اولین برخورد نظامی با حکومت را در توت نده آغاز کردند ، پس از آن شکاف میان نیروهای عشایر در مقابل رژیم آشکارتر گردید و در نهایت بخشی از بویراحمد و انصاری ها به رهبری سیاسی ناصر خان بویراحمدی قضیه گجستان را بوجود آوردند .

اهداف تحقیق این است که تبیین و مشخص نماید جنگ گجستان بوسیله جنگجویان عشایری از روی طمع و کسب غنائم و یا جنگ افروزی فردی و جمعی نبوده است بلکه یک جنگ دفاعی علیه استبداد رژیم شاه در راستای اهداف ملی و خواست طبقات اجتماعی در مقابل تهاجم نظامی دولتی که با اهداف سرکوبگرانه و خودخواهانه در تعقیب جنگجویان عشایری روانه منطقه پشت کوه رستم و مناطق دیگر بودند انجام گرفته است و توانستند نیروهای نظامی را شکست دهند و به آنها فهمانند که عشایر محروم و عقب نگه داشته همانند گذشته با استبداد پهلوی می جنگند و پشتیبان خواست ملت هستند و از طرف رژیم اولین امتیاز به عشایر و مردم ، استان شدن کهگیلویه و بویراحمد می باشد . انصاف حکم می کند که بازماندگان و بوجودآورندگان جنگ گجستان را فراموش نکنیم .

اهمیت تحقیق در این است که سیری گذر از جایگاه همه طبقات اجتماعی ایران در گذشته داشته باشیم . انگیزه ها و خواسته های ملت در راه اندازی جنبش ها ، نهضت

ها و انقلابهای دو قرن اخیر تبیین و مشخص می گردد که هدفشان جهت پیشرفت و نجات کشور از استبداد داخلی و استعمار خارجی بوده است و در سالهای ۲-۱۳۴۱ جامعه ایران در آستانه یک انقلاب ملی بود اما رژیم شاه با زور سرنیزه و همکاری اجانب نهضت مردم را سرکوب کرد و همه طبقات اجتماعی و نهادهای قانونی و دموکراسی را به کنار زد و به تنهایی عریده مستانه می کشید اما دست حق و خشم ملت رژیم پهلوی و شاهنشاهی را یکجا در بهمن ماه ۵۷ ساقط کرد و به جای آن نظام مردم سالاری دینی پا به عرصه حیات گذاشت .

برای اثبات قضیه از نوع روش نظری و ذهنی جهت تجزیه و تحلیل پرسش و فرضیه ها به روش تاریخی و توصیفی توجه دارد و به تفسیر جریانات در محدوده زمانی تحقیق می پردازد و با جدیت تلاش دارد به هدف تحقیق برسد .

متغیرها ، وقایع سالهای ۲-۴۱ کشور و جامعه ایران را باید به عنوان یک متغیر مستقل و اصلی در نظر گرفت که متغیرهای فرعی و وابسته همانند جنگ گجستان ، غائله فارس و غیره در تکمیل و راستای تحولات جامعه ایران بوده است

ادبیات تحقیق ، در این کار تحقیقی از شیوه گردآوری اطلاعات کتابخانه ای ، مصاحبه ها ، مطبوعات و دیدگاههای صاحب نظران و اهل قلم استفاده می شود جهت تبیین و روشن شدن هدف موضوع تحقیق ، مکتوب به پنج فصل تقسیم می گردد و در طول تحقیق تلاش می شود که پاسخ مناسبی به پرسش و فرضیات داده شود .

فصل اول ، سابقه و مشروعیت حکومت نظام پادشاهی در ایران دوران باستان و اسلامی و معاصر مشخص و تبیین می گردد . در دوران باستان و اسلامی مشروعیت نظام شاهنشاهی بوسیله مذهب بوده است - ضعف پادشاهان معاصر ایران و بیداری و آزادیخواهی تحت تأثیرات غرب و ظلم ستیزی مذهب شیعه نظام شاهنشاهی را زیر سؤال برد و در نهایت پس از چند جنبش ، نهضت انقلاب نظام شاهنشاهی ساقط شد .

فصل دوم ، جایگاه تاریخی و مذهبی شکل گیری شیعه مورد بحث قرار می گیرد - مذهب شیعه برای ایرانیان به یک مذهب ملی و نماد حق و مقاومت علیه زورگویی خلفا بنی امیه ، بنی عباس ، ترکان درآمد - دولت صفویه به کمک مذهب شیعه یک دولت ملی واحد و مستقل در سراسر ایران بوجود آورد و در دوره قاجاریه حوزه های علمی گسترش یافت و در نهایت در جدل میان اخباریون و اصولیون (مجتهدین) پیروزی از آن مجتهدین و فقیهان بوده است - بسیاری از مراجع و فقیهان

بزرگ شیعه اداره جامعه و تشکیل حکومت را به عهده علما می دانند و از همین نظر روحانیون انقلابی و متعهد در صد سال اخیر توانستند حرکتی را آغاز کنند که در نهایت در دهه چهل شمسی علیه رژیم بوسیله امام خمینی شکل گرفت و در ۵۷ به پیروزی رسید.

فصل سوم به سابقه موضوع روشنفکران ایران می پردازد، ایران از قدیم الایام از مراکز مهم ادیان، تفکرات فلسفی و خیرخواهانه نظری بوده است. به همین جهت در دوران باستان و اسلامی چهره های درخشان طرفدار عدالت و انسانیت تقدیم بشریت کرده است که نمونه هایش زرتشت، مانی، مزدک، گنومات، منصور حلاج، فردوسی، مولوی، حافظ، حسن صباح، غزالی و خواجه نصیرالدین طوسی و دیگران می باشد. عصاره و محتوای واقعی روشنفکری آگاهی و اعتراض می باشد، روشنفکران را می توان به یک تعبیر پیامبران زمان دانست اما متأسفانه در کشور ما مفضوب حکومت ها، مورد نفرت بخشی از علما و دستگاه روحانیت و بی مهری توده ها قرار داشتند. در واقع مظلوم و بی پناه واقع شدند، اشتباهاتی بر قشری از روشنفکران وارد است زیرا جدا از مردم و مذهب فکر می کردند. روشنفکران ایران مروج قانئون خواهی و اصلاحات در دو قرن اخیر بوده اند بهای نجات کشور از استبداد داخلی و استعمار خارجی را پرداخت کردند و نقش مهمی در تاریخ ایران معاصر داشته اند که نمونه اش نهضت ملی شدن نفت در ایران می باشد. در دهه سی به بعد نیروهای روشنفکر ملی مذهبی همانند مهندس بازرگان، جلال آل احمد، دکتر شریعتی و صداها چهره دیگر توانستند خلاء و فاصله میان نیروهای مذهبی و روشنفکری را کمتر کنند و میان مردم - مذهب و علما - روشنفکران و دانشگاهیان پیوند و ارتباط همکاری برقرار کنند و با استقبال جناحی از روحانیون روشنفکر و متعهد روبرو گردید و منجر به همکاری این دو قشر در دوران مبارزات ضد رژیم و انقلاب اسلامی گردید. روشنفکران ایران در داخل به گفتمان و مشارکت همگانی در قالب مفاهیم جمهوریت و اسلامیت و در سیاست خارجی بر اصل تشنج زدایی و احترام به روابط متقابل صلح آمیز جهانی معتقد هستند و همگان را به این اصول دعوت می کنند.

فصل چهارم، به سابقه و جایگاه اشرافیت و مالکان زمیندار می پردازد، اشراف به طور سنتی زادگاه حاکمان و مالکان از طبقات سنتی و قدرتمند جوامع بوده اند و برحسب معمول اشراف زمیندار محافظه کار و خواهان وضع موجود و همدستی با حکومت داشته اند. در کشور ما نظام اشرافیت و مالکیت زمین همچون فنودالیزم اروپا شکل نگرفت. مالکیت و اشراف همیشه تابع قدرت پادشاهان و زمامداران بوده اند. این

روال ادامه داشت تا نظام مشروطه مالکیت و طبقه اجتماعی آنها را رسمیت بخشید و از آن زمان به بعد مراکز قدرت کشور، مجالس، مقامهای لشکری و کشوری در اختیار همین طبقه بود، در جریان ملی شدن نفت جانب شاه را گرفتند ولی شاه از قدرت این طبقه وحشت داشت و توانست در جریان اصلاحات ارضی آنها را حذف کند.

فصل پنجم به جایگاه و سابقه تاریخی استان می پردازد، این استان خاستگاه و تعلقات دو سلسله مهم ایران باستان یعنی هخامنشیان و ساسانیان می باشد و در فراز و نشیب های ایران جایگاه خاصی داشته است. استان از جهات مختلف اهمیت خاصی دارد ولی اهمیت تاریخی استان از دو نظر شاخص تر است یکی نیروی انسانی توانمند و با غیرت و دارا بودن مذهب شیعه که از زمان حمله اسکندر مقدونی تا جنگ تحمیلی عراق علیه ایران از استقلال و کیان این مملکت اسلامی دفاع کرده و در تمام جنگهای داخلی و خارجی حضوری فعال و تعیین کننده داشته است، دیگری موقعیت خاص جغرافیایی و سوق الجیشی با کوههای صعب العبور زاگرس که نزدیک ترین راه در مسیر گذرگاه مرکز به جنوب کشور و خلیج فارس و از غرب به شرق و بالعکس می باشد. به همین جهت از گذشته تا حالا اهمیت گذرگاهی و سوق الجیشی کوهستانی توان بالقوه و بالفعل خودش را حفظ کرده است. علاوه بر آن منابع عظیم نفت و گاز، و منابع آبی و معادن صنعتی ارجحیت خاصی به آن داده است این استان در دوره صفویه اهمیت مهمی برای کشور داشته است و مقام بیگربگی را به دلیل اهمیتش به حاکم این استان داده اند و سپاهیان استان نقش مهمی در جنگهای داخلی و خارجی کشور داشته اند. مردم استان در دوران قاجار و پهلوی ظلم و ستم فراوان را متحمل شده اند بویژه دولتهای پهلوی از جهات مختلف عشایر استان را تضعیف کردند و به دلیل خصومت این خاندان با عشایر، بیشترین میزان درگیری و جنگ با این حکومت را داشته اند و امید است که بتوان موارد لازم را تشریح و تبیین نمود. بیشترین جمعیت استان را جماعات عشایری تشکیل داده است و شش ایل مهم در این استان وجود دارد که هر کدام افتخار و حماسه های خاص خودشان را دارد ولی تحقیق نگارنده چون در رابطه با جنگ گجستان می باشد و چون این جنگها و بویژه گجستان را بویراحمیدها بوجود آورده اند به همین دلیل لازم دانستم سابقه شکل گیری ایل بویراحمد را بررسی کنم.

در هر حال با وجود محدودیت ها و نارسائی هایی که به دلایل مختلف داشته، نهایت تلاش گردیده است که به اهداف تحقیق دست یافته و امید است تحقیق حاضر تلاشی هرچند کوچک در جهت تبیین و روشن شدن ریشه های جنگ گجستان باشد.